

جنون در آموزه‌های طبی اسلام

اکبر ساجدی گروه معارف اسلامی، مرکز توسعه‌ی پژوهش‌های بین رشته‌ای معارف اسلامی و علوم سلامت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران.
*مکاتبات خطاب به آقای اکبر ساجدی، رایانامه: akbarsajedi@gmail.com

اطلاعات مقاله

دریافت: ۱۱ تیر ۹۷

دریافت متن نهایی: ۱۸ شهریور ۹۷

پذیرش: ۲۵ شهریور ۹۷

نشر الکترونیکی: ۱ مهر ۹۷

چکیده

سابقه و هدف: آموزه‌های طبی اسلام توصیه‌های فراوانی درباره‌ی سلامت جسم و جان دربردارد. بخشی از این آموزه‌ها درباره‌ی بیماری‌های روانی از قبیل جنون است. اسلام دستورهای فراوانی درباره‌ی مقابله با جنون دارد. سامان‌دهی توصیه‌های مزبور از یک سو و تبیین آنها از سوی دیگر از اهداف این پژوهش است.

روش کار: این پژوهش از نوع کتابخانه‌ای است که با جستجوی واژگانی نظیر مجنون، جنون، جن و مسّ در متون دینی و با جستجوی عناوین پیش‌گفته در پایگاه‌های معرفی مقالات، به بررسی آن پرداخته شده است. در این پژوهش همه‌ی مسائل اخلاقی رعایت شده است و نویسنده‌ی مقاله تضاد منافی درباره‌ی آن گزارش نکرده است.

یافته‌ها: جنون در آموزه‌های طبی اسلام در دو بُعد پیشگیری و درمان اشاره شده است. در این آموزه‌ها روش‌های مادی و معنوی فراوانی معرفی شده است که مقاله حاضر آنها را بررسی؛ و در نهایت بیش از بیست روش معرفی کرده است. یافته‌ها در حوزه‌ی جستجوی مقالات حاکی از آن است که موضوع جنون در تحقیقات پژوهشگران تنها با صبغی فقهی، حقوقی، پزشکی و ادبی بررسی شده؛ و هیچ تحقیق جامعی تاکنون جنون را با رویکرد آموزه‌های اسلامی بررسی نکرده است.

نتیجه‌گیری: از نظر آموزه‌های اسلامی جنون بیماری صعب‌العلاج و سهل‌التدرکی است. راه‌های پیشنهادی اسلام برای پیشگیری و درمان بیماری‌ها به طور عام و جنون به طور خاص بسیار ساده، کم‌هزینه و طبیعی است. ادعیه و راز و نیاز با پروردگار در کنار تدبیرهای عملی برای درمان و پیشگیری، مؤید تجربیات روان‌شناسان است. در نهایت اینکه اسلام همه‌ی ابعاد وجودی انسان را مد نظر داشته؛ و در مقابله با بیماری‌ها به کرامت انسان اهمیت ویژه‌ی داده است.

واژگان کلیدی:

آیه‌ها

جنون

دیوانگی

راه‌های درمان و پیشگیری جنون

روایت‌ها

استناد مقاله به این صورت است:

Sajedi A. Insanity in Medical Teachings of Islam. J Res Relig Health. 2018; 4(4): 118- 133.

مقدمه

ضرورت‌های زندگی انسان است. در بین انواع بیماری‌ها، اختلالات روانی و جنون از جمله امراضی است که تاریخ وجود آن را در بین انسان‌ها گزارش؛ و راه‌های متنوع و تأمل‌برانگیزی

شناخت بیماری با هدف پیشگیری و یافتن راه درمان از